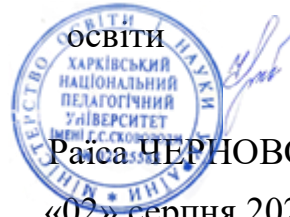

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Інститут післядипломної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту післядипломної

Раїса ЧЕРНОВОЛ-ТКАЧЕНКО

«02» серпня 2024 року

**Програма спецкурсу
підвищення кваліфікації вчителів
закладів загальної середньої освіти за темою
«Акмеологічне зростання вчителя»**

Харків – 2024 рік

Розробник програми: **Людмила Сергіївна РИБАЛКО** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди

Дар'я Ростиславівна ОВСЮК – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Схвалено науково-методичною комісією фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Протокол від «01» серпня 2024 року № 1.

Заступник

Юлія ПРОСТАКОВА

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1. Пояснювальна записка

Модернізація післядипломної педагогічної освіти характеризується становленням національної системи освіти на засадах концепції «Нова українська школа», орієнтацію на самореалізованого, творчого та інноваційного вчителя.

Актуальність програми спецкурсу підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти ЗЗСО зумовлена необхідністю підготовки творчого та умотивованого учителя, який реалізує свій особистісний потенціал у професійній діяльності, розробляє інноваційні методи та засоби провадження освітньої діяльності.

Метою підвищення кваліфікації вчителів ЗЗСО є вдосконалення їхньої здатності самореалізуватися в освітньому процесі ЗЗСО; поглиблення знань та умінь з проєктування та організації творчої, інноваційної педагогічної діяльності; ознайомлення з сучасними технологіями кар'єрного зростання у професійному середовищі.

Виходячи з мети, **завданнями** підвищення кваліфікації визначено:

- **підвищення рівня** самореалізованості вчителя в освітньому процесі;
- **оновлення знань і умінь** вчителя з керування з проєктування та організації творчої, інноваційної педагогічної діяльності;
- **формування нових дієвих способів кар'єрного зростання у професійній діяльності**, готовності вчителів до вияву творчого потенціалу, інноваційної діяльності, професійного розвитку в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти, що підвищують якість освітніх послуг та власне задоволення від здійснення професійної діяльності.

Програма спецкурсу підвищення кваліфікації складена на основі кваліфікаційних характеристик вчителя, практичного психолога, соціального педагога, педагога-організатора закладу загальної середньої освіти підставі наказу МОН № 665 від 01.06.13 року «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів», ключових положень Законів України «Про освіту» (2017 р.), «Про вищу освіту» (2014), «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.), Державного стандарту початкової (2018 р.), базової і повної загальної середньої освіти (2011 р.), Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (2016 р.).

Програма складається з трьох модулів: «Педагогічна акмеологія», «Проєктування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя», «Кар'єрна компетентність вчителя».

Освітньо-тематичний план програми розрахований на 30 год, 18 год, 10 год.

Форми навчання: очна, заочна, змішана, дистанційна.

Теми модуля «Педагогічна акмеологія» розраховані на формування практичних умінь і навичок вчителів оновлювати та поповнювати інформацію про сучасні та ефективні засоби, форми, методи професійного саморозвитку, проєктувати власну траєкторію саморозвитку, проводити оцінку та контроль ефективності виконання плану власного розвитку виходячи із закономірностей і принципів цілепокладання.

У змісті модуля «Проєктування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя» передбачається формування у вчителів умінь та навичок проєктувати педагогічну діяльність, вибирати доречні засоби, форми та методи їх організації в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти, оприлюднювати їх із збереженням авторського права на інтелектуальну власність.

Модуль «Кар’єрна компетентність вчителя» має на меті формування у вчителів системи знань про нові дієві способи кар’єрного зростання у професійній діяльності, уміння та навички вияву творчого потенціалу через інноваційну професійну діяльність, особистісної системи професійних цінностей.

Освітньо-тематичним планом передбачено проведення занять в онлайн режимі.

Заочно-дистанційний етап передбачає самостійне опрацювання окремих тем, фахової літератури та практичних завдань.

Оцінювання ефективності навчання на курсах підвищення кваліфікації здійснюється шляхом написання фахової контрольної роботи або у вигляді опису власного досвіду.

2. Зміст програми спецкурсу за модулями та темами

Модуль 1. «Педагогічна акмеологія».

Тема 1.1. Професійне становлення педагога.

Ієрархія цілей професійного становлення. Професійне самовизначення. Самоактуалізація внутрішнього потенціалу. Самостійна професійна діяльність. Досягнення професійної майстерності. Перехід до нових видів діяльності. Професійна мобільність. Наставництво. Завершення кар’єри.

Тема 1.2. Підтримання професіоналізму.

Пошук знань, необхідних для професійного становлення. Робота з вітчизняними та зарубіжними джерелами. Вибір способів педагогічної діяльності. Підлаштування методів, способів, прийомів під конкретні умови. Орієнтація на самовдосконалення. Професійно-важливі риси особистості вчителя. Педагогічно грамотне спілкування.

Тема 1.3. Подальший професійний розвиток.

Додаткові можливості професійного розвитку вчителів. Робота в онлайн-просторі. Власний інтернет ресурс. Публікація розробок на онлайн-платформах. Авторські вебінари, тренінги, курси. Фандрайзинг. Грантова діяльність.

Модуль 2. «Проектування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя».

Тема 2.1. Проектування педагогічної діяльності.

Педагогічна діяльність. Її особливості. Пошук та аналіз інформації про актуальні проблеми в педагогічній діяльності. Планування педагогічної діяльності. Визначення головної мети та цільової групи педагогічної діяльності. Цілі та задачі інновації. Очікуваний результат.

Тема 2.2. Організація педагогічної діяльності.

Проведення педагогічної діяльності. Сучасні особливості педагогічної діяльності. Нормативний супровід педагогічної діяльності. Створення плану втілення. Етапи реалізації плану. Констатувально-аналітичний, формульовально-практичний, контроль-рефлексивний етапи. Моніторинг та підведення підсумків. Особистість вчителя у педагогічній діяльності.

Тема 2.3. Самоорганізація вчителя.

Самопроектування. Цілепокладання. Створення та контроль траєкторії професійного розвитку. Самоуправління професійною діяльністю. Реалізація завдань професійного розвитку. Ефективне використання робочого часу. Самопрезентація. Образ себе-професіонала.

Модуль 3. «Кар’єрна компетентність вчителя».

Тема 3.1. Акмеологічна стратегія.

Стратегії кар'єрного зростання. Горизонтальне та вертикальне кар'єрне просування. Побудова стратегія індивідуального кар'єрного зростання, визначення цілей та задач кар'єрного зростання. Робота з ресурсами. Структурування професійного плану. Інструменти, способи та методи постановки задач та опису шляху досягнення поставленої задачі.

Тема 3.2. Акмеологічні технології.

Індивідуальне консультування. Акмеологічна психодіагностика. Акмеограма. Індивідуальна траєкторія професійного розвитку. Тест-тренажер. Акмеологічний тренінг. Технології неперервного навчання. Поєднання акметехнології з іншими видами технології, що використовуються у професійній діяльності педагога.

Тема 3.3. Акмеологічна культура особистості.

Професійні цінності та ідеали педагога. Акмеологічна культура вчителя. Зовнішні та внутрішні фактори розвитку акмеологічної культури. Корпоративна культура організації, організаційна культура. Особистісно-професійний потенціал. Акмеологічні риси особистості. Саморегуляція. Рефлексія.

3. Структура програми

3.1. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 30 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Педагогічна акмеологія»</i>			
Тема 1.1. Професійне становлення педагога	1		2
Тема 1.2. Підтримання професіоналізму	0,5	1	2
Тема 1.3. Подальший професійний розвиток	0,5		2
<i>Модуль 2. «Проектування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя»</i>			
Тема 2.1. Проектування педагогічної діяльності	0,5		2
Тема 2.2. Організація педагогічної діяльності	1	1	3
Тема 2.3. Самоорганізація вчителя	0,5	1	3
<i>Модуль 3. «Кар'єрна компетентність вчителя»</i>			
Тема 3.1. Акмеологічна стратегія	0,5		2
Тема 3.2. Акмеологічні технології	0,5		2
Тема 3.3. Акмеологічна культура особистості	1	1	2
<i>Усього</i>	6	4	20

3.2. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 18 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Педагогічна акмеологія»</i>			
Тема 1.1. Професійне становлення педагога	1		0,5
Тема 1.2. Підтримання професіоналізму	0,5	1	1
Тема 1.3. Подальший професійний розвиток	0,5		1
<i>Модуль 2. «Проектування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя»</i>			
Тема 2.1. Проектування педагогічної діяльності	0,5		1
Тема 2.2. Організація педагогічної діяльності	1	1	1

Тема 2.3. Самоорганізація вчителя	0,5	1	1
<i>Модуль 3. «Кар'єрна компетентність вчителя»</i>			
Тема 3.1. Акмеологічна стратегія	0,5		1
Тема 3.2. Акмеологічні технології	0,5		1
Тема 3.3. Акмеологічна культура особистості	1	1	0,5
<i>Усього</i>	6	4	8

3.3. Структура програми підвищення кваліфікації обсягом 10 годин

Назви модулів і тем	Аудиторні		Самостійна робота
	Лекції	Семінари	
<i>Модуль 1. «Педагогічна акмеологія»</i>			
Тема 1.1. Професійне становлення педагога	1		-
Тема 1.2. Підтримання професіоналізму	0,5	1	-
Тема 1.3. Подальший професійний розвиток	0,5		-
<i>Модуль 2. «Проектування педагогічної діяльності та самоорганізація вчителя»</i>			
Тема 2.1. Проектування педагогічної діяльності	0,5		-
Тема 2.2. Організація педагогічної діяльності	1	1	-
Тема 2.3. Самоорганізація вчителя	0,5	1	-
<i>Модуль 3. «Кар'єрна компетентність вчителя»</i>			
Тема 3.1. Акмеологічна стратегія	0,5		-
Тема 3.2. Акмеологічні технології	0,5		-
Тема 3.3. Акмеологічна культура особистості	1	1	-
<i>Усього</i>	6	4	-

4. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

За способом педагогічного керівництва: пояснення викладача, самостійна робота. Самостійна робота з використанням можливості мережі Інтернет з наданням відповідних посилань на джерело інформації; підготовка з використанням друкованих підручників, навчальних посібників, а також інших локальних і мережевих інформаційних ресурсів.

5. Методичне забезпечення

Електронний варіант лекцій і матеріалів для семінарів та самостійної роботи; питання до семінарських занять; тести для самоконтролю; контрольні роботи для здійснення перевірки рівня засвоєння слухачем навчального матеріалу; методичні матеріали для слухача з питань самостійного опрацювання фахової літератури; перелік рекомендованої літератури до курсу.

6. Рекомендовані джерела Базові

1. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Горбачова І. І. Формування професійної мобільності: акмеологічний підхід, загальна середня освіта : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 96 с.
<https://dspace.hnpu.edu.ua/items/1d831ab9-221c-4e93-bac3-f6f79e7cfd3f>

2. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Твердохліб Г. В. Професійна самореалізація педагогів: іншомовне освітнє середовище, технологія самореалізації вчителів іноземної мови : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 112 с. <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/333765f7-b507-4c69-ac4b-2f50a4a0108f/content>

3. Бойчук Ю., Борисов В., Бережна С., Борисенко Н., Рибалко Л. Сковородинівський університет: підготовка вчителя попри війну. Вісник ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття». Вип. 5. 2022. С. 75-93.

14. Бойчук Ю. Д., Рибалко Л. С. Розвиток євроінтеграційних процесів у вищій педагогічній освіті: освітні орієнтири. Новий Колегіум : наук.-інформ. журнал. 2023. № 1-2 (110).С. 3-8. <https://doi.org/10.30837/n.c.2023.1-2.03>

4. Людмила Рибалко, Тетяна Куценко. Імперативи самореалізації у творчій спадщині Григорія Сковороди: минуле, сьогодення. Розвиток гуманістичних ідей у неперервній освіті: від Григорія Сковороди до сучасного педагога-новатора : колект. наук. монографія / за заг. та наук. ред. д-ра пед. наук Н. І. Білик; редколегія : В. В. Зелюк, М. О. Кириченко, В. В Пилипенко, З. В. Рябова та ін. Полтава; Київ: ПАНУ ім. М. В. Остроградського, 2023. 542 с. С. 123 – 133. <http://pano.pl.ua/ua/novyny-poiproblohom/item/6166-kolektyvna-naukova-monohrafiia-pano-im-m-v-ostrohradskoho>

Допоміжні

1. Ємчик О.Г. Є 60 Педагогічна творчість та самоменеджмент організатора дошкільної освіти : навч.-метод. посіб. Луцьк : ФОП Смолюк І.М., Центр дизайну і друку. 2021. 123 с.

2.Бойко М. М. Самоменеджмент у підготовці майбутнього педагога: зміст і технології. *The scientific heritage*. Budapest. 2020. No 48, part 4. P. 16–20

3. Світовий О. М. Самоменеджмент як ефективний інструмент кар'єрного зростання управлінця. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2021. № 2-2 (104). С. 54-60. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-2-2-8>

4. Оліференко Т. Формування компетентності з розвитку професійної кар'єри майбутніх учителів трудового навчання та технологій: науково-експериментальний підхід. *Педагогічні науки*. 2022. №79. С. 75–81. <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264553>

7. Додаткові ресурси

1. Національне агенство із якості вищої освіти (НАЗЯВО). [Електронний ресурс]. Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nazyavo>

2. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД. 2018.160 с.

3. Сайт Міністерства освіти і науки України. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua>

4. Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://hnpu.edu.ua/>

1.